

Največji slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah -
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
- in the United States -
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. Telephone: CORTLANDT 4687.
NO. 184. — ŠTEV. 184. NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 7, 1918. — SREDA, 7. AVGUSTA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

IZ RUSIJE.

VOJNI DEPARTAMENT JE IZDELAL NAČRTE ZA AMERIŠKO EKSPEDICIJO V RUSIJO. — ČEHO-SLOVAKI SE BODO STRANILI Z ZAVEZNIŠKIMI ČETAMI. — BARON UYEHAZA BO VRHOVNI POVELJNIK. — BOLJŠEVICI SO DOBILI OJACE-NJA. — ENTENTA JE POSVARILA SOVJETOVO VLADO.

Washington, D. C., 6. avgusta. Vojni departament je že izdelal načrte za ameriško ekspedicijsko vojsko v Sibirijo. General March bo najbrže v sredo objavil število ameriških vojakov in imena poveljnikov. Po zadnjih poročilih dajejo Rusi v Sibiriji izdatno pomoč Čeho-Slovakom.

Iz Vladivostoka se poroča, da je bila tam ustanovljena nova vlada, ki sloni na principih svobode in pravice in bo branila pravice posameznih podanikov. Kei je stopila ta vlada v zvezo z vlado v Omsku, se more sklepati, da se bo pričelo v Sibiriji obsežno na rodno gibanje, ki bo poskušalo rešiti ruski narod boljševiškega go spodstva.

Zavezniško postopanje bo omogočilo Čeho-Slovakom, da bodo mogli ti ob sibirski železnici iz Vladivostoka proti zapadu, kjer se bodo združili s svojimi tovariši v Irkutsku in v mestih zapadno od tod. V zapadni Sibiriji se nahajajo kakih 60 tisoč česko-slovakiških čet; v Vladivostoku pa jih je okoli 15 tisoč.

Profesor Masaryk, ki je organiziral te česko-slovake čete in se zdaj nahaja v Washingtonu kot predsednik česko-slovakega narodnega odbora, je takoj, ko je prišel v Ameriko, pričel delovati na to, da zavezniki intervenirajo v Sibiriji.

Nad dosedanjimi uspehi je zelo zadovoljen. Narodni odbor bo jutri poslal predsedniku Wilsonu pismo, v katerem se mu bo zahvalila za pomoč. Obenem pa bo tudi objavil poročila generala Hurba-na, ki je ravnokar prišel iz Vladivostoka.

Česko-slovaska armada se nahaja zdaj pod vodstvom ruskega generala Didericha. Profesor Masaryk je rekel, da se bodo česko-slovakiške vojske in njihovi kloni zavezniškim vrhovnemu poveljniku, ki bo najbrže kak japonski general.

Na željo ameriške vlade, so tudi Angleži izkrenali v Vladivostoku en polk svojih čet in vsak čas pričakujejo enako število francoskih vojakov.

Admiral Knight, ki poveljuje ameriški brodnici v Aziji, je že prišel v Vladivostok ter je vsak dan po dvakrat v zvezi z mornariškim departamentom.

Washington, D. C., 6. avgusta. "Nemški junkerski moč na ruski Ako bodo pri tej zavezniški in-zemlji", kakor je splošno znano.

Spor med princii.

Spor med princema Ruprehtom in prestolonaslednikom je povzročil nemški poraz. — Sin nemškega cesarja je hotel imeti čas, da je prvi vda-il.

Pariz, Francija, 6. avgusta. — Jeza med nemškim in bavarskim prestolonaslednikom je imela vpliv na nemško vrhovno poveljstvo, ki je pričelo ofenzivno meči Soissons in Rheimsom, ki se je razvila v poraz armad, katerim poveljuje nemški prestolonaslednik.

Kakor pravijo poročila, je nemški prestolonaslednik iskreno želel, da bi njegove armade imele čas, da bi pričeli prvo ofenzivo 1918. Cesar je bil naklonjen željam svojega sina in kmalu je bilo znano, da se bo dal kronprincu prilika, da popravi svoj poraz pred Verdunom.

Bavarski prestolonaslednik princ Rupert, ki ima poveljstvo na severnem bojišču je predložil cel zavezo naravnost vrhovnemu poveljstvu, namesto cesarju. Lu-dendorff in njegovi tovariši so mišlili, da se mora ofenziva pričeti na severu in ne da bi bilo vrhovno poveljstvo brigalo za osebe ne želje prestolonaslednika, je

Japonska in boljše-viki.

Boljševiki bodo v kratkem napovedali Japonski vojni, dasiravn je ruski narod proti takemu kora-ku. — Len'n baje nasprotuje no-vemu konfliktu. — Mnenje Ke-renskija.

London, Anglija, 6. avgusta. — Iz Moskve se poroča preko Berli-na, da razmišlja boljševiška vlada o vojni napovedi proti Japonski. Tako se glasi v današnjem poro-čaju na "Exchange Telegraph" iz Kodanija.

V brzojavki se dostavlja, da je ministrski predsednik Lenin dose-daj nasprotoval taki akciji, ven-dar pa se domneva, "da bo Rusi-ja prisiljena napovedati vojno brez ozira na dejstvo, da naspro-tuje narod vsakemu novemu kon-fliktu.

London, Anglija, 6. avgusta. — Aleksander Kerenski, ki živi v te-žeželi, odkar se je vrnil iz Pari-za, je danes kritiziral postopanje zaveznikov v Rusiji ter izjavil, da ni zadosti drastično.

— Moj utis pri obiskih zadnjih mesecev v zapadni Evropi, — je rekel, — je ta, da zavezniški dr-žavniki mnogo govorijo glede Ru-sije, da pa je iz teh govorov vskli-ko kaj malo ake je. Zavezniški do-puščajo, da potekajo neprečeni-ji tedni, dočim se stalno večja mo-žnost odpora od strani Nemcev in pro-Nemcev v Rusiji.

Pridržujem si sodbo glede na-meravane ekspedicijske v Rusijo, dokler mi niso znane vse posamez-nosti, vendar pa sta uspeh ali iz-jalovljenje intervencije odvisna o-tega, kako globoko nameravajo za-vezniški prodreti. Če nameravajo ostati le v iztočni Sibiriji, poten-je ekspedicijska nepotrebna in brea koristna.

Sedanje ekonomske razmere v Rusiji so strašne in bolezn je ši-rijo na strahovit način. Proti gro-zotam razmer v Rusiji se je mogo-če boriti le s postavo in redom. Ustanovitev priznane vlade je o-snovna potreba, predno je mogoče nuditi ruskim trpečim kako po-moč. Brez reda v državi bodo vsi napori, da se prične boj proti bo-leznim ter spravi deželo na trden ekonomski temelj, brezuspešni. Po-mojem mnenju se vsprko sedanjih razmer ne more ustanoviti tega reda brez zunanje intervencije.

Treba je storiti korake, da se pojasni narodu, da je intervencija zaveznikov popolnoma nesebična in brez vsakih škodljivih ciljev. Med ruskimi kmeti je nastalo so-vraštvo proti Nemcem in pričinja-se splošno spoznavati med narodom, da se hoče Nemčija polastiti velikega dela ruske zemlje.

Kosti sv. Remija.

Nemci so zažgali katedralo sv. Re-mija v Rheimsu. — Šest mož je rešilo zlato škrinjo sv. Remija.

8 francosko armado, 6. av-gusta. — Zlata skrinja, v kateri so shranjene kosti sv. Remija, ki je krstil kralja Klodvika in ki je dal Rheimsu ime, je bila v sredo rešena iz požara, ki je uničil ba-ziliko sv. Remija. Nemci, očitno ho-čejo zaključiti štiri leta požar-jevo vojne, so poslali vžigalne iz-strelke v staro cerkev.

Trije častniki in trije vojaki so bili v bližini cerkve, ko je je nje-žvignil plamen. Takoj so vdrli v cerkev skozi plamen in dim, so po-iskali grobnico sv. Remija in jo odprli. Skrinja je bila tam, toda skoro pretežka, da bi jo nesli. Na-peli so vse svoje sile, položili na-rame dragoceno breme in so po-časi dospeli na plano.

Zunaj so položili skrinjo na av-tomobil in so jo odpeljali v Cha-lons, kjer so jo izročili tamošnjemu škofu. Na potu so vojaki za-čudeno gledali na mimo vozeči avtomobil z zlato škrinjo.

Tako je najdražji zaklad Fran-cije, vse, kar je ostalo od moča, kipet mogel vrniti v Rheims.

Nasilje v Ukrajini.

Moški od 15. do 55. leta morajo delati za svoje vojaške gospodar-je. — Upor je bil kruto zatrt.

Stockholm, Švedska, 6. av-gusta. — Z ozirom na položaj v U-krajini daje nekdo, kateremu so razmere dobro znane, naslednje poročilo:

Umor grofa Mirbacha tvori na-ravno posledico nemške politike v Rusiji in Ukrajini želez popolno-ma podjarmiti ti deželi v politič-nem in ekonomskem oziru. Ukra-jinsko prebivalstvo, posebno kmet-sko ljudstvo, se nahaja na stali-šču suženjstva pod avstrijskimi in nemškimi vojaškimi oblastmi. Ka-rakterističen zglede daje avstrijs-ki poveljnik v Voliniji, ki je raz-glasil povelje, da se morajo zgla-siti vsi moški od 15. do 50. leta za-prisilno delo na polju po pet dni na teden in 8 do 10 ur na dan. Kdor ne pride, ga zadene denar-na ali pa zaporna kazen.

Kmetstva ustaja se neprenehoma nadaljuje; večinoma pa je vstaj-šlavo organizirano.

Nemci in Avstrijci kruto zat-ro vsak upor in požro brez usmilje-nja vse vasi in pomore cele okra-je. Veliko ogorčenje prevladuje med celim prebivalstvom. Edini delavci, ki so pokazali nekoliko organizirane sile, so bili oni, ki so vzprijorili železniško stavko, ki se sedaj ni nehala, temveč narašča.

Ta stavka ni samo ekonomska, temveč politična. Železniški de-lavci zahtevajo obnovitev ustavne svobode in izvolitev narodnega za-stopstva. Protestirajo proti kazen-ski ekspedicijski ustavne svobo-de in izvolitev narodnega zastop-stva. Protestirajo proti kazenski ekspedicijski proti kmetom, ki so se uprli in zahtevajo, da se vstavi izvoz živeža centralnim državam, ker nastaja vsled tega živilska kriza.

Skoropadskijska vlada je dovo-lila na zahteve feldmaršala pl. Eichhorna, da so se nemške čete kravo maščevale nad železniški-mi delavci. Dasiravno vsakdo pri-čakuje nove črne terorizma v U-krajini in Rusiji, vendar bi sploš-na vstaja proti Nemcem zadela na velike težkoče in pomanjkanje organizacije.

Pariz, Francija, 6. avgusta. — "Bund", v nemškem duhu piše list v Bernu, pravi, da se bo že-lezniška stavka v Ukrajini razvila v splošno delavsko vstajo čez celo deželo. Ta list pravi, da se od 12. julija ni obrnilo nobeno kolo na železnicah in da so delav-ske pritožbe bolj politične kot pa ekonomske.

Delavci neprestano protestirajo, proti pošiljanju hrane v Nemčijo, ter proti brutalnosti, s katero je hetman nastopil proti zahtevam kmetov za agrarne reforme.

Število stavkarjev znaša sedaj več kot četrt milijona in že je prišlo do spopadov stavkarji in nemškimi vojniki. Nemški povelj-niki so morali poslati nujno pro-šnjo za ojačenje.

Amerikanci so rešili f-ancoakv kmete.

Z ameriško armado na fronti ob Aisni, 6. avgusta. — Amerikanci so rešili 90 francoskih kmetov, ki so živel v neki veliki jami jugo-zapadno od Fismes. Tu so presta-li dve bitki in so bili 5 tednov nemški jetniki. Ko so jih Ameri-kanci našli, so bili sestradani sko-ro do smrti.

Mnogo strelcev se je razpočilo tik nad jamo, toda debela streha iz skale in prsti ni bila poškodovana. Kmetje so vzeli s seboj vse, kar je bilo mogoče, toda končno so bili prisiljeni prositi Nemce za hrano.

To so bili stari kmetje z nekat-erimi ženami in otroci. Ko so pri-šli Amerikanci, so klečali in mo-lili.

je vpeljal krčanstvo med Gali-ježal pred Nemci na varno mesto kjer bo čakal dneva, ko se bo zo-cije, vse, kar je ostalo od moča, kipet mogel vrniti v Rheims.

Boj proti podmorskim čolnom.

Misteriozne angleške ladje zva-ljajo nemške podmorske čolne v gotovo propast.

London, Anglija, 6. avgusta. — Zanimiva razkritja glede angle-ških misterioznih ladij, ki so igrale važno vlogo pri vojevanju proti podmorskim čolnom, je po-dal neki mornariški poročevalec "Times-a". Ta razkritja kažejo kako so odgovorili angleški mor-narji na nemške zvižace s prav-takimi in še boljimi zvižaci.

Do tega tedna ni občinstvo ni-česar vedelo o misterioznih la-djah, dasiravno je bilo več častni-kov odlikovanih vsled uzmernega službovanja na teh ladjah. Posameznosti se lahko objavi sedaj, ker jih poznajo tudi Nemci potom britke izkušnje, katero so imeli.

Poročevalec pripoveduje, kako je neka "ženska z baby-jem" uni-čila podmorski čoln. Podmorski čoln je pozval ladjo, naj se uda ter oddal vanjo par strelcev. Čolni so nato zapustili ladjo, a pustili na krovu žensko, ki je prčela le-tati po krovu gorindol kot bla-za, držeč v rokah majhno dete. Podmorski čoln je prišel nato v neposredno bližino ladje in ženska je vrgla "dete" v odprto luknjo podmorskega čolna. "Baby" je eksplodiral in podmorski čoln je izginil v valovih. "Ženska" je do-bila Victoria križec.

Poročevalec pravi, da se je pr-vice omenjal misteriozno ladjo v slučaju "Baralunga", ki je dne 19. avgusta 1915 potopil neki nemški podmorski čoln, potem ko je sled-nji torpediral angleški parnik "Arabie".

"Baralong" slučaj najbrž ni bi prvi, v katerem se je uporabljale zvižace in od onega časa naprej; se je zakrinkalo oborožene bojne ladje na način, da so izgledale kot nedolžni trgovski parniki.

Poleg povesti o "ženski z baby-jem" pripoveduje poročevalec po-vest o nekem upokojenem admi-ralu, ki je služil kot kapitan. Na krov starinsko izgledajoče ladje je postavil kopo sena. Ko je pod-morski čoln ukazal ladji, naj se uda, so bili Nemci presenečeni, ko so dobili saivo iz te kope sena.

V nekem drugem slučaju je vo-zil neki star tovorni parnik preko Severnega morja, ko mu je neki podmorski čoln ukazal, naj se uda. Poveljnik parnika je s skrbnim manevriranjem prišel tako blizu da je mogel streljati iz skritih topov. Trebalo je le en strel in podmorski čoln se je potopil.

Obsodba Malvy-ja.

Prejšnji francoski minister je bil obsojen na pet let prognanstva ra-di zvez s sovražnikom.

Pariz, Francija, 6. avgusta. — Louis J. Malvy, prejšnji fran-co-ski minister za notranje zadeve, je bil danes spoznan krivim, da je bil v zvezi s sovražnikom in na podlagi tega je obil obsojen na pet let prognanstva.

Ta obsodba pa nima za posledico civilnega degradiranja. Izvršitev obsodbe se bo izvedlo kakorhitro bo justični minister formalno obveščen o pravoreku sodišča. Malvy si bo lahko izbral mesto, kjer namerava zapustiti Francijo in do dotičnega mesta ga bodo spremljali policijski in-spektorji.

Vsled obsodbe izgubi prejšnji minister svoje sedež kot član po-slanske zbornice. Pravorek petih let izgnanstva je minimum, kate-rega določa kazenski zakon za ta-ko kršitev.

Obstreljevanje Pariza.

Pariz, Francija, 6. avgusta. — Danes se je nadaljevalo z obstreljevanjem Pariza z dalekosežnim topom.

OFICIJELNA POROČILA

Francosko poročilo.

Pariz, Francija, 6. avgusta. — Nočno. — Razven artilerijske de-lavnosti iztočno od Soissons ter ob-reki Vesles ni s cele fronte poro-čati ničesar posebnega.

Dnevno poročilo. — Severno od Montdidier so naše čete napredo-vale proti Avre, do katere reke so dospeli med Braches in Morisel. Neki nemški presenetilni napad južno od Montdidier se je popo-lnoma zavrnilo. V naših rokah je ostalo večje število jetnikov.

Na Vesles fronti so vzdržali Francozi svoje pozicije na števil-nih točkah severno od reke in to kljub ponovnim poskusom so-vražnika, da jih prežene iz njih.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 6. avgusta. — Dnevno. — Vršile so se živahne poizvedovalne akcije, posebno v Avre in Anere sektorjih ter južno od Montdidier.

Zgodaj danes zjutraj so vitem-berške čete naskočile naprej po-tisnjeno angleško črto ob Bray-Corbie cesti ter privedle nazaj nekako sto jetnikov.

Po delnih napadih, ki niso ime-li uspeha, je sovražnik večeraj na-predoval z močnimi silami proti Vesles sektorju, na obeh straneh Braines in severno od Jouchery. Potom protinapada smo vrgli so-vražnika iz majhnih gozdnatih sekci-j na severnem bregu reke, kjer se je z nekaj časa ustanovil. V naših rokah je ostalo več sto jetnikov.

Ostanek sovražnega napada se je že preje izjalovil vsprko naše-ga artilerijskega ognja ter onega iz strojnih pušk.

Angleško poročilo.

London, Anglija, 6. avgusta. — Ob zori tega jutra je vprizoril so-

vražnik močan krajevni napad proti našim novim pozicijam juž-no od Morlancourt, ob Bray-Cor-bie cesti. Napad, katerega je izvr-šila neka rezervna divizija, je bil uspešen toliko, da se je zavzelo naše naprej potisnjene zakope, katere smo vzeli Nemcem v noči od 28. na 29. julij. Krajevni boji se še vedno vrše v tem ozemlju ter so privedle naše čete nazaj nekaj jetnikov.

Južno-iztočno od Robecq smo v Pacaut gozdu potisnili naprej svoje postojanke na fronti neka-ko 200 jardov. V tem sektorju nam je padlo v roke nekaj sovraž-nikov.

Dnevno poročilo. — Poskus, ka-terega je vprizoril sovražnik več-eraj, da zavzame eno naših postoj-ank severno-iztočno od Merris, se je zavrnilo s pomočjo našega protinapada. V pretekli noči nam je padlo v roke par jetnikov ter strojnih pušk v Nieppe gozdu, na flandrijski fronti.

Sovražna artilerija je bila ak-tivna s plinskimi bombami sever-no od Villes-Bretonneux ter se je oglašala tudi severno od Bethune.

Italijansko poročilo.

Rim, Italija, 6. avgusta. — Na Asiago planoti, v Monte Grappa sektorju ter tudi ob dolenjem Piave je bilo opaziti večjo artilerijsko delavnost. Naše baterije so po-gugale v zrak neko municijsko skladišče ob reki.

Na otokih v Piave reki so naše čete spravile na varno veliko voj-nega materiala, katerega je pu-stil sovražnik na mestu.

Iz zraka se je izstrelilo šest so-vražnih privezan h balonov.

Maršal Foch! U-čolni v Ameriki.

General Foch je bil imenovan mar-šalom Francije v priznanje njego-vih zaslug pri zadnjem porazu Nemcev.

Pariz, Francija, 6. avgusta. — Svet ministrov je imenoval gene-rala Ferdinanda Focha, vrhovne-ga poveljnika zavezniških sil na za-padni fronti, maršalom Francije.

Ministri so tudi podelili voja-ško svetinjo generalu Petainu, vr-hovnemu poveljniku francoskih armad na zapadni fronti.

Predsednik Poincare je predse-doval svetu ministrov. Ko je pre-dložil ime generala Focha, je rekel ministrski predsednik:

— Ob uri, ko je sovražnik z ve-liko ofenzivo na fronti 100 kilo-metrov, računal na to, da izsilil od-ločitev ter nam vsili nemški mir, so ga general Foch in njegove obdobjanja vredne čete prema-gale.

Pariz ni v nevarnosti, Soissons in Chateau Thierry se je zopet o-svojilo in več kot 200 vasi se je osvobodilo. 35,000 jetnikov se je ujelo in 700 topov zaplenilo in u-ničilo se je v soka upanja sovraž-nika, katerega je gojil pred napadom. Slavne armade zaveznikov so ga vrgle z bregov reke Marne za reko Aisne.

Take so posledice strategije vr-hovnega poveljstva, izvedene na sijajen način od brezprimernih poveljnikov. Zaupanje, ki ga je stavila republika in ki so ga stavi-li zaveznički v zmagovalca pri St. Gond, Yseri in Somme, je bilo popolnoma upravičeno.

Medaille Militaire ali vojaška svetinja, katero se je dalo gene-ralu Petainu je redko odlikovanje za častnike, ker je to odlikovanje v splošnem rezervirano za navadne vojake. Maršal Joffre je eden iz-med maloštevilnih častnikov, ki so bili odlikovani na ta način. Po-čeljevanjem Pariza z dalekosežnim topom.

Nemški podmorski čolni operirajo ob ameriškem obrežju. — Patrol-ni čolni so bili poslani, da jih izsledijo.

Washington, D. C., 6. avgusta. Nemški podmorski čolni operirajo zdaj na dveh zelo med seboj oddaljenih točkah atlantskega obrežja: eden se nahaja na važni parobrodni črti v obali Virginije, drugi pa v kanadskih vodah.

Danes, ko so prišli v pristaniš-šče preživeli s parnika "O. B. Jen-nings", se je tudi izvedelo, da o-perira sredi Atlantika tretji pod-morski čoln. V maju in juniju je bilo na tem kraju potopljenih ka-kih 20 ladij.

Podrobnosti o potopu parnika "Jennings" niso znane, ker pa j-potom brezčnega brozjava spo-ročilo, da ga obstreljuje nemški podmorski čoln in je posil pomo-či, se domneva, da nemški povelj-nik ni dal časa, da bi se posadka rešila v dol čolne. Patrolni čolni se takoj odpluli v smeri, od koder je prišel klic na pomoč. Ko pa so prišli na označeno mesto v nede-ljo zvečer, ni bilo videti niti par-nika, niti nemških podmorskih čolnov.

Mornarški departament je odre-dil vse, da se odstrani ta zadnja nevarnost podmorskih čolnov; odpluli so patrolni čolni in mno-go aeroplanov, ki stražijo obre-žje.

Zadnje oficijelne informacije o operiranju nemških podmorskih čolnov v kanadskih vodah so pri-šle v petek v mornariški depart-ment, kateremu se je poročal po-top neke ribiške ladje.

Grajenje ladij.

Washington, D. C., 6. avgusta. Ameriške ladjedelnice grade ladje hitreje kot jih morejo nemški podmorski čolni potapljati. V ju-liju je bilo spuščeni v morje 123 ladij s skupno težo 631,944 ton, kar je nov svetovni rekord za grajenje ladij.

"GLAS NARODA"
NEOVENIO PUBLISHING COMPANY
 (Slovenian Daily)
 Owned and published by the
 (a corporation.)
FRANK SAKSER, President. **LOUIS BENEDIK, Treasurer.**
 Place of Business of the corporation and addresses of above officers;
 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
 Za celo leto velja list za Ameriko \$5.00
 Za celo leto za mesto New York \$3.00
 Za pol leta \$2.50
 Za četrt leta \$1.50
 Za celoletno naročnino \$5.00
 "GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno in praznikov.
 "GLAS NARODA"
 ("Voice of the People")
 Issued every day except Sundays and Holidays
 Subscription yearly \$3.50.
 Advertisement on agreement.
 Dopolni brez podpisa in osebni se ne priobčujejo.
 Denar naj se blagovito pošilja po — Money Order.
 Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošljeno naznaniti, da hitreje najdemo naslovnik.
 "GLAS NARODA"
 82 Cortlandt St. New York City.
 Telefon: 2876 Cortlandt.

Kolosalna kultura.

Nikdo si ne more misliti, da je bil ruski "debaele" izključno posledica nemške propagande ali da je bilo pripisovati kovarstvu par posameznikov.

Posegli bi lahko nazaj do cesarice Katarine, če bi hoteli, vendar pa je boljše, če preiščemo ustroj Rusije v zadnjih tridesetih letih ali nekaj takega, Ruski list "Večerni Glas" je dne 18. marca očitno zavezanikom njih nepoznavanje Rusije, za katero so drago plačali in mi se veliko dražje.

V teku članka pravi pisec:

— Nemci so danes prostrudirali Rusijo. Tekom zadnjih dvajsetih let ali tridesetih let, ko je postalo jasno, da je oborožena kolizija neizogibna, so se Nemci informirali glede vseh virov naše dežele ter stopili v vojno z nami oboroženimi ne le s topovi, temveč tudi z najbolj podrobnim poznavanjem našega industrijskega, ekonomskega in intelektualnega življenja.

Pri tem ni niti treba omenjati dejstva, da se je tekom zadnjih tridesetih let cela ruska znanost in skoro cela naša intelektualna delavnost razvijala pod nadvladujočim vplivom nemškega duha. Naše pravosodje je nemško, naša filozofija je nemška, dočim nosi naš socializem tudi pečat: — Made in Germany.

To ugotovilo je vredno študija, posebno zadnji del ugotovila. Mi lahko zaničujemo "kulturo" kot zaničujemo strupene pline, katere pa smo vendar tudi sami pričeli uporabljati, ko je postala vojaška potreba za to skrajno nujna.

Tem več vzroka pa je nasprotovati nemški "kulturi", katero smatramo za zaničevanje vredno stvar, z našo lastno kulturo, katero smatramo za plemenito stvar. Pred vojno smo mogoče malo preveč zaničevali ideje. Svojo stvar smo smatrali za preveč gotovo.

In kljub temu obstaja taka stvar kot je anglo-saska civilizacija, anglo-saska politična prostost, demokracija in socializem, anglo-saska znanost, umetnost in literatura.

Anglija ima več originalnih ženitev, vendar pa so Nemci večji prilagodniki, ki skušajo doseči skupen efekt, vsled česar dobi zunanji opazovalec utis velikosti in teže, kateri učinek skušajo na isti način doseči s svojimi taktikami na bojnem polju.

Nalik staremu Egiptu skuša moderna Nemčija doseči nekaj — "kolosalnega". Mi lahko obdunemo organizacijo in energijo, s katero so šli Egipčani na delo pri grajenju piramid. Našo radovednost vzbuja, kako se je dvignilo te velikanske kamene in koliko tisočev sužnjev je bilo treba, da se proizvede te velikanske spomenike. Ko pa je vse to storjeno in rečeno, se ne moremo ubraniti misli, da je egipčanska umetnost monotona, da se izraža vedno na isti način in da ji manjka — individualnosti.

Celo glasba moderne Nemčije — in glasba je bila nekoč njen najbolj dragoceni zaklad — kaže to tendenco.

Malo pred vojno smo čitali o simfonijah, ki zahtevajo dvatisoč proizvajalcev. Svet je stal začuden vsprko vsega tega.

Rusija, najbližja sosedna Nemčije in najbolj oddaljena od zapadnega sveta, je stala pod tem utisom.

Nemška vzgoja in znanost sta si prav posebno pridobili piramidalen sloves v Rusiji vsled svoje kolosalne in sistematizirane popolnosti. Rusija je bila ravno dosti bližja, da je videla vrhove nemških kulturnih piramid, pozlačenih nalik egipčanskim vzorcem, da odbijajo svetlobo sonca in da prikrivajo s svojo kolosalnostjo finije in bolj ekskvizitne kulturne spomenike Francije in Anglije.

Germanizacija Eurazije.

To je le na zunaj vojna med dvema skupinama narodov. Bistveno je to vojna med — dvema socialnima sistemoma — med dvema metodama industrijske reorganizacije. Bodoča naloga demokracij narodov je prilagoditi industrijskega in njih temeljni politični in intelektualni princip.

Naloga, katero so si stavili avtokratični narodi, je prilagoditi dobrohoten in najbolj uspešen monarhističen presenetljivemu in kompliciranemu mehanizmu modernega življenja. Cilj cele igre je svet našega časa ter oni neizmerno bodočnosti.

Položite predse zemljevid Evrazije.

Potegnite črto od Baltika pa do Jadranskega morja, zapadno od Holandske in Nemčije ter južno od Švice. Videli boste, kako sega zapadno od te črte v morje pet prstov — Italija, Francija-Spanija, Anglija in dva skandinavska polotoka.

Istočno od te črte je mogočna roka centralne Evrope, roka Rusije z bagdadsko črto ter masivno telo azijske celine.

Če se pusti kjerzestvo organizirati na iztok, bodo prstje za zapadne Evrope kmalu potegnjeni v sistem. Če se pusti kjerzestvo živeti v srednji Evropi, bo neizogibna posledica liga držav z imperijalistično Japonsko na čelu, v namenu, da se preplavi Azijo.

Če se kjerzestvo uniči sedaj, se bo nahajala Japonsko na poti proti demokraciji v teku petih let. Splošna tendenca naše svetovne družbe od Londona do Jokahame in od Jokahame do New Yorka bo odvisna za vodstvo od izida cele stvari.

Moderni mehanski militarizem in demokracija ne moreta stalno skupaj živeti na istem svetu.

Tekom bodočih dvajsetih let bodo velikanski in skoro nedotaknjeni ekonomski viri Rusije, Indije, Kitajske, Afrike in Južne Amerike prepojeni z industrijskim. Viri surovin bodo odprti za narode, ki imajo prvič stroje, drugič strokovnjake in tretjič bančni kapital. Večje ekonomske sile bodo potegnile te elemente od onih, ki jih imajo ter jih razdelile med one, ki jih nimajo, prav tako kot srka sonce vodo iz morja ter jo nato živa na kopno.

Vprašanje je, če se naj vrši ta proces demoratično — v interesu narodov, ki žive na tleh, katere se bo razvilo in izbrabilo, ali pa avtokratično, to je v interesu sebičnega vladajočega razreda.

Dajte Rusijo Nemčiji v izrabljanje in njena monarhistična in

militaristična sila bo uspešno izvršila delo neizmerno hitrejše in natančnejše kot pa morejo upati demokracijski narodi, da bi storili to. Resnično demokracijska vlada v Ameriki bo pomagala Kitajski le če bo Kitajska naprasila za kredit, strokovnjaško vodstvo ter ekonomsko in vzgojno pomoč. Dejanska organizacija, katero bi demokracijska Amerika ali Anglija izvršili na Kitajskem v desetih letih, bi militaristični nemški režim izvršil najbrž v dveh ali treh letih.

Če pustite živeti kajzerizmu v Nemčiji, bodo odprta vrata na Kitajskem, skozi katere bo stopil nemški feldvebel in nemški inženir, da brenne skozi okno vsak pričetek kitajske demokracije.

Najbolj važni ekonomski faktor v Evraziji (Evropi in Aziji) naj bi bila železniška črta od Carigrada do Kantona na Kitajskem preko centralne Azije. Če se pusti kajzerizmu zgraditi to črto, bo Indija germanizirana v trenutku, ko bo prišel nemški generalni štab do prepričanja, da more spraviti zadostno število črt na indijsko mejo. Vsprko teh faktorjev je Berlin-Bagdad cesta v cesarstvo skoro komaj vstopenja vredna stranska cesta.

Če se pusti nemškemu monarhističnemu industrijskemu organizirati Evrazijo, bo postalo osemdeset milijonov Nemcev v Nemčiji in Avstriji vladajoče pleme. Tako je bilo stališče junckerstva skozi celo generacijo. Nemce se bo hranilo in protežiralo, urilo in vodilo kot se nikdar prej.

Njih sanje o supremaciji bodo izpolnjene do sto odstotkov. Če so prenesli suženjstvo zadnjega pol stoletja ter trpljenja zadnjih štirih let in vse to na ljubo njih sanjam o moči, česa ne bodo storili ali dovolili, da se stori z njimi, če bo blago v njih rokah in žepih?

Nemški delavci ne vedo da se bo njegovega sina izbrabljalo v kapitana industrije. Mladi nemški trgovec bo ostal v armadi kot kapitan v kolonijalni službi. Vsak črni, rmeni ali rjavi mož na svetu nam bo rekel, da nismo dosegli ničesar in da je bila naša demokracija — zločest sen.

Kaj je bil plen imperatorske sile v starih časih? V primeri s plenom, katerega bodo nekoč deležni Nemci iz rovov in tornic, ko nadomešča en sam stroj na tisoče orodij starega časa?

Danes se polasča Nemčija vodne sile švicarskih Alp ter bo napravila slednje, če bo sklenili kompromis, v teku petajstih let za največje izdelovalno središče Evrope. Jutri bosta Ural in Himalaja gonila kolesje njenega neizmernega stroja.

Bodočnost tega presenetljivega sistema, ne bodočnost stotih, temveč ona dvajsetih let, se roga vsaki domisljiji.

Najti je take, nepoznavajoče zgodovino in ekonomijo, ki so slepi z ozirom na temelje te vojne.

Sklepali bi kompromis s prostostjo in demokracijo, ker domne vajo, da sta prostost in demokracija surova produkta narave.

Prostost in demokracija sta zrela sadeža čistega duha in železne volje, visokih idealov in slavnih namenov. Brez teh lahko ekonomski faktorji zamaž obdelujejo zemljo.

Če se bo našlo, da so naše življenske sile, ki so sedaj na tehnični, prelahke, bosta prostost in demokracija izginili s sveta.

Predzgodovinska astronomija.

Veliko se je razmišljalo glede uporabe dveh parov lukenj v razvalinah Casa Grande. — Dvakrat vsako leto sonce posveti skozi en par teh lukenj.

Skozi več let sta povzročala dva para lukenj v zidovih Casa Grande razvalinah v Arizoni veliko špekulacije ne le od strani turistov, temveč tudi od strani arheologov samih. Luknje so nekako en in en pol v premeru ter so iz vrtnice skozi zid, ki je debel štiri čevlje. Luknje tečejo paroma, vsak par na nasprotni strani velike centralne sobe.

Luknje so v eni črti druga za drugo in človek, ki stoji v temni sobi, ležeči za centralno sobo, lahko gleda skozi notranjo luknjo in centralno sobo ter nadalje skozi zunanjo luknjo, kjer se vidi nebo. En par lukenj teče proti iztoku, drugi pa proti severu.

Zanimivi narod, ki je gradil te stavbe, ni pustil za seboj nikakih sledov.

Potom analogije z boljše poznanimi plemeni poznejše dobe si človek lahko predstavlja, kakšne vrste je morala biti civilizacija tega naroda. Domneva se, da je bil to globoko verski narod, oboževalce sonca.

Pred kratkim se je objavilo zanimivo teorijo, da se pojasni te luknje.

Soglasno s to teorijo tvorijo te luknje letno uro. Dvakrat na leto, prvič ko je sonce najbolj severno na istočnem obzorju in — drugič, ko je najbolj južno, pri čem v isto črto z luknjami, ki kažejo proti iztoku in eno jutro, — mogoče tri minute — meče sonce svetlobni žarek v temni notranji prostor.

Na tem je mogoče temeljiti kolendar za verske obrede in slavnosti so se nato vršile vsako leto ob istem času.

Pred kako dolgim časom je bila ta razvalina obljudena, je stvar ugibanja. Zmerne cenitve stavlja ju dobo nazaj za 600 let, dočim domnevajo drugi, da je poteklo že najmanj tisoč let od časa, ko je bila ta trdnjava obljudena.

Casa Grande razvalina pa je najmlajša med številnimi drugimi, katere je najti v okolici. Vse kaže, da se je Casa Grande zgradilo v času, ko se je ostala bivališča opustilo.

Mrtvi nemški mornarji.

London, Anglija, 6. avgusta. — Ribiči, ki prihajajo na zapadno obrežje Danske, pripovedujejo, da so videli veliko število trupel nemških mornarjev ob obrežju. — Vsi so imeli opasane rešilne pasove.

Boji na Balkanu.

Pariz, Francija, 6. avgusta. — Oficijsko poročilo o bojih na Balkanu se glasi:

"Bilo je artilerijsko streljanje ob Strumi, Vardaruju in Črui ter severno od Bitolja.

V Albaniji sovražnik ni obnovil napadov.

Angleški letalci so spravili na tla en sovražni aeroplan in so tudi bombardirali sovražna skladišča v dolini Strume."

Bolgarska zverstva v Srbiji.

(Od Jugoslov. Časnikar. Urada, Washington.)

Pri radnjem zasedanju hrvatskega sabora so bili sprejeti zakonski načrti za osnivanje in uređitev Narodnega Muzeja, dalje za zgradbo poslopja za medicinsko fakulteto in za deželno bolnišnico s klinikami. Od interpelacije izpuščamo vse one, ki so lokalnega pomena, objavljamo pa ono poslanca Hrvoja o tlačanju Srbov v krajih, katere so okupirali Bolgari. Ta interpelacija kaže obenem razpoloženje Starčevićeve stranke prava napram Srbem in kot taka ima zelo važen pomen.

INTERPELACIJA POSLANCA HRVOJA.

Bolgari odpeljujejo Srbe v Malo Azijo. — Krvavi pir bolgarskih orčnikov. — Bolgariziranje srbskih imen. — Uloga Koburga. — Bolgari in Rusija. — Frankovski ugovori.

Poslanec Hrvoj od Starčevićeve stranke prava je v svoji interpelaciji glede brutalnega postopanja Bolgarov v okupiranih srbskih krajih prikazal nečloveška zverstva; namen Bolgarov je, uničiti z njimi podložne Srbe. Glasovi, ki prihajajo iz onih krajev od avstrijskih in nemških vojakov, so taki, da vzbujajo nevoljo in nezadovoljnost. Mednarodno pravo nalaga, da se mora pravično in človekoljubno postopati s prebivalstvom in z lastnino v okupiranem ozemlju. Kako pa je v Srbiji, katero je okupirala Bolgarija? Mnogo vasi je razdejanih, prebivalstvo je pregnano, mnogi so odvedeni v Malo Azijo, da služijo Turčinu. Vas Ranovo ima od svojih 500 hiš dane samo še dve. V Petroveu je navadno, da prirejajo bolgarski žandarji v ječaj krvave pira. Vsak dan gonijo ljudi iz ječe ter jih pobijejo in pokoljejo pred očmi onih, ki so še ostali v ječaj. Najnovejši izum je komisija, ki povprašuje od hiše do hiše za narodnost prebivalstva. Kdor se izjavi za Bolgara, mora na fronto. Kjer mora streljati na svojega brata in očeta; kdor pa pravi, da je Srb, ta ne gleda dolgo žarkega sonca. V Stari Srbiji je bila izdana zapoved, da se morajo zbrati vse srbske knjige, katere so potem sežgali. Na ta način je propalo mnogo dragocinskih knjig. Pope so pobesili, šole so zasedli Bolgari, učitelji pa, v kolikor niso ubežali, so odgnali v sužnost. Sedaj se morajo otroci učiti bolgarski. Čerkvam so zaplenili vse imovino, kar je bilo kaj vrednega, pa odnesli. V Pomoravlju silijo Srbe, da se morajo odreči srbskemu imenu, da na ta način dokažejo znanjem svetu, da je južna Srbija bolgarska. Take različne imena. Tako postopanje nas žali kot Slovane in kot brate potlačenih Srbov. Ta dela je največje zakrivila bolgarska inteligenca, vzgojena pod vplivom tuje Koburga v neslovanskem duhu, ki je napravil iz njih prave mame. Ni se še slišalo, da bi bolgarščini z inteligentno protestirali proti takim bolgarskim zverstvom. (Poslanec Zatluka, frankovec: Bolgari so dobri patrioti. — Poslanec dr. Petričević Zatluka: Zver! — Na galeriji se čujejo nevoljni klici proti Zatluki. — Zatluka: To so jih kleščali kot pa njihovi istočni bratje. Stoletja obupnega od

Jaz sem Hrvat, bil bi pa ponosen, da sem Srb, kajti srbsko ime je danes najčastnejše na svetu. (Ta vsiljen starčevićauski poslanec v hrvatskem saboru bo ostal še dolgo v spominu in dobro je, da si ga tudi naši Jugoslovani zapomnijo.) Poslanec Zatluka: Tudi Bolgari so bratje! — Poslanec Hrvoj: Dokler so se borili za svojo svobodo. Nebratje pa so, ako hujše kot sovražniki tlačijo svoje brate. Ne morem ceniti naroda, ki je dvignil svoje roke proti svoji osvoboditeljski Rusiji, ki je donesla hekatombe za osvoboditev Bolg. rske. Naši ujetniki, ki se vračajo iz Srbije, vedo sedaj, da smo en narod. — Poslanec Zatluka: To je razžalitev. — Poslanec dr. Petričević Zatluka: Vi niste pri pameti, vi ste norci! — Poslanec Zatluka: Ta interpelacija bo samo škodila hrvatskemu narodu. — Poslanec Hrvoj: Ne hrvatskemu narodu, temveč vam pri vaših gospodarjih na Dunaju.

Jugoslovanska Katol. Jednota
 Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.
 Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
 Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
 Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
 Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
 Blagajnik neizplačanih smrtin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
 Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
 JOHN GOUZE, Ely, Minn.
 ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M", So. Chicago, Ill.
 IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
 GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
 LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
 JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
 JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
 JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
 MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDruževalni odbor:
 RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
 FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse priporočila pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Konec interpelacije pozivlja pora proti germanstvu so vtisnili poslanec Hrvoj energično vlado, v nje svoja znamenja. Vsi so izdali se zavzame za to, da bodo prebivalci v domačem jeziku. Ko sva šla je bila odobrena in poslana banu, z njihovimi častnikom ob vestah, naj bi tudi naši rojaki, ki zagovarjajo Bolgare, prečitati nam tano to interpelacijo v hrvatskem saboru o zverstvih Bolgarov. Ako sodijo tako Hrvati v Avstriji, katere zavezniki so Bolgari, kakšno mnenje morajo imeti o njih šele Srbi?

V zakopih sem se seznanil z onimi ljudmi, ki so komaj pred par urami zrl v oči sovražnika. Po dolgem prizadevanju se jim je posrečilo odvzeti sovražniku proce ozemlja. Prostor, kjer so se vršili strahoviti boji, so imenovali "Mogile", kar pomeni grobovi (gomile). Tekom boja je padlo več tisoč oseb. Može, ki so bili po več dni neprestano v ognju, niso kazali skoraj nobene utrujenosti in nobene nervozne napetosti. Najbolj značilno je pa to, ker se niso nazvali boljševiških idej in sovjetske manije. Oni vedo, zakaj se bore. Bore se za znajo zaveznikov in za neodvisnost svojega naroda.

Čeho-Slovaki - izbor ni vojaki.

Čeho-Slovaki, ki so si priborili že toliko slave v Sibiriji, so izvršili vojaški material. Tedaj, ko je ruska armada še eksistirala, se je mudil na ruskem dopisniku londonskega časopisa "Times" in je takole opisal svoje vtise:

Predno sem se podal iz Petrograda na fronto, sem videl profesorja Masaryka. "Oglasite se pri mojih ljudeh", mi je rekel ob slovesu. Ko se mi je nudila prva prilika, sem se podal v njihov glavni stan, zapadno od Tarnopola. Veljeval jim je mlad ruski polkovnik. Predstavil me je nekaterim češkim častnikom, ki so dezerterali v spremstvu svojih tovarišev od avstrijske armade ter se na strani Rusov začeli boriti proti Nemcem in Avstrijcem. Ko smo odšli z gdiškega čemlja, kjer se skiki inteligentni protestirali proti takim bolgarskim zverstvom. (Poslanec Zatluka, frankovec: Bolgari so dobri patrioti. — Poslanec dr. Petričević Zatluka: Zver! — Na galeriji se čujejo nevoljni klici proti Zatluki. — Zatluka: To so jih kleščali kot pa njihovi istočni bratje. Stoletja obupnega od

Jaz sem Hrvat, bil bi pa ponosen, da sem Srb, kajti srbsko ime je danes najčastnejše na svetu. (Ta vsiljen starčevićauski poslanec v hrvatskem saboru bo ostal še dolgo v spominu in dobro je, da si ga tudi naši Jugoslovani zapomnijo.) Poslanec Zatluka: Tudi Bolgari so bratje! — Poslanec Hrvoj: Dokler so se borili za svojo svobodo. Nebratje pa so, ako hujše kot sovražniki tlačijo svoje brate. Ne morem ceniti naroda, ki je dvignil svoje roke proti svoji osvoboditeljski Rusiji, ki je donesla hekatombe za osvoboditev Bolg. rske. Naši ujetniki, ki se vračajo iz Srbije, vedo sedaj, da smo en narod. — Poslanec Zatluka: To je razžalitev. — Poslanec dr. Petričević Zatluka: Vi niste pri pameti, vi ste norci! — Poslanec Zatluka: Ta interpelacija bo samo škodila hrvatskemu narodu. — Poslanec Hrvoj: Ne hrvatskemu narodu, temveč vam pri vaših gospodarjih na Dunaju.

Pershingovo odlikovanje.

Pariz, Francija, 6. avgusta. — Danes popoldne je francoski predsednik Poincaré obiskal ameriški glavni stan in je odlikoval generala Pershinga z velikim križem častne legije.

Svečanost se je izvršila v prisotnosti Pershingovega štaba ter oddelkov francoskih in ameriških čet.

Pomožite svoje znanje v naravoslovju.

Narava nam daje mnogo rastlin, s katerimi je mogoče zdraviti razne bolezni. Jaz imam v zbirki ter razpolagam raznovrstne suhe rastline, cvetja, jagode in korenine, take, ki izvirajo iz vsake delov sveta. Pišite mi na moj brezplačni enik. Knjiga "Mali domači zdravnik", ki stane samo 25 centov, obširno opisuje veliko število rastlin in daje nasvet, za katere bolezni in kako se naj rabi. Ne odlašajte, naročite takoj to poučljivo knjigo.

MATH. PEZDIR, City Hall Sta., New York, N. Y.

Boljšje zdravljenje za manj denarja.

Profesor Doktor B. F. Mullin
 Slovenski zdravnik-spezialist
 411-4th Avenue, Pittsburgh, Pa.

(Kaspijsko glavno palto, Četrta podoba od Smithfield St. Pa. zve na navi in mojim interesom.)

Jaz sem nastarejši zdravnik-spezialist za Slovence v Pittsburghu. Zdravim že več kot 38 let bolne moške in ženske. Ozdravil sem že na tisoče in tisoče oseb in morem tudi vas. V zdravilju raznih bolezni imam največjo izkušnjo. Rabim samo najboljša zdravila. Imam najboljši električni stroj za preiskavanje, potom katerega se vidi celo vaše telo kot na dlan. K meni prihajajo ljudje od blizu in daleč, da jih zdravim. Zdravim razne bolezni uspešno in nazlo. Govorim čisto slovensko. Moje cene so zmerne. Znanstvo na preiskava zastoj. Pridite k meni kot k prijatelju.

Uradno ure: od 9 ure zjutraj do 6. zvečer. V nedeljo samo od 10 ure zjutraj do 2. popoldne.

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVljena
5. JULIJA 1908INKORPORIRANA
27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PRIJATEL, 5232 Wash. Street, Denver, Colorado.
Podpredsednik: ANTON VODIŠEK, 424 Park Street, Pueblo, Colorado.
I. tajnik: FRANK SKRABEC, R. F. D., Box 17, Stock Yard Station, Denver, Colorado.
II. tajnik obnem zapisnikar: J. CANJAR, 4422 Grant St., Denver, Colo.
Blagajnik: JOE VIDETICH, 4485 Logan Street, Denver, Colo.
Zaupnik: JOHN PREDOVIČ, 4837 Washington St., Denver, Colo.

NADZORNI ODBOR:

1. nadzornik: JOHN GERM, 316 Palm Street, Pueblo, Colorado.
2. nadzornik: FRANK HENIGSMAN, 1230 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
3. nadzornik: MIHALJ KAPSCI, 508 N. Spruce, Colo. Springs.

POROTNI ODBOR:

1. porotnik: PETER MEDOŠ, Route 8, Box 166, Pittsburgh, Kansas.
2. porotnik: JOHN HOČEVAR, 514 West Chestnut St., Leadville, Colo.
3. porotnik: JOHN JAKŠA, Box 272, Louisville, Colorado.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKET, 4487 Washington St., Denver, Colo.

URADNO GLASILO:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Vse denarne nakaznice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepirne zadeve pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

Do sedaj prijavljeni delegati za 5. glavno zborovanje ZSZ.

000

Št. 1, društvo sv. Martina, Denver, Colo. George Pavlaković, Louis Prešek, John Peketz st.

Št. 3, Slovani, Pueblo, Colo. E. J. Mensinger, Frank Beitz, Anton Kochevar, John Ketzman.

Št. 4, Zapadni Junaki, Midvale, Utah, Peter Blatnik.
Št. 5, Pt. Bratje, Leadville, Colo. Adolph Anžiček, Frank Znitiz ml., John Fajdiga.

Št. 6, Zvon, Colo. Springs, Colo. Joe Kapsch.
Št. 7, Kr. Sv. Rož. Vence, Denver, Colo. Rosie Prešek.

Št. 8, Biser, Mulberry, Kans. zastopa P. Medoš, gl. porotnik.
Št. 9, Napredni Slovenci, Canon City, Utah Rud. Blatnik.

Št. 10, St. Bratje, Victor, Colo. Peter Geshell.
Št. 11, Sv. Jan. Nep. Roekvale, Colo. Jos. Blatnik.

Št. 12, Zp. Danica Clear Creek, Utah, zast. F. Skrabec, gl. taj.
Št. 13, Janaki, Frontenac, Kans. Frank Trlep.

Št. 14, St. Slovencev, Standartville, Utah Marko Režek.
Št. 15 ne pošlje delegata.

Št. 16, Zap. Zvezda, Pueblo, Colo. Robert Reblegek, Ant. Jarin, Louis Levin.

Št. 17, Hr. Slovani, Frederick, Colo. John Majer.
Št. 19, Sv. Alojzij, Denver, Colo. Frank Okoren.

Št. 20, Planinke, Leadville, Colo. Frančiška Kochevar.
Št. 21, Grintovec, Ely, Minn. Frank Martinjak.

Št. 22, Sr. Mihaela, Tooele, Utah, Frank Ambrosch.
Št. 23, Cleveland, Ohio, zastopa Frank Okoren.

Št. 24, Marija Pomagaj, Salida, Colo. Katy Drobnič.
Št. 25 ne pošlje delegata.

Vsa pisma in brzojavke naj se pošiljajo na The 5th Convention of Western Slovenian Association, Slovenian Home Hall, Colorado Springs, Colo.

000

Razmotrivanje glede
5. gl. zborovanja
Z. S. Z.

Denver, Colo.

Ne morem si kaj, da ne bi se odgovoril na dopis Johna Katsman, ki je bil priobčen v št. 172 "Glas Naroda". Dotičnik piše: "Vprašam vas, sodejati je sodejati, kaj more narediti glasilo, če jih ne more narediti v glasilo?"

Odgovor na to naj bo: Glasilo, kakor je bilo "Slovenski Narod", ki je izhajal v Pueblo, Colo., naj agira kakor hoče, ne more priti rezultata, zato, ker ni bil drugje razširjen kot samo v Pueblo. Naša naselbina pa posluje v več naselbinah, in ako je razširjen list za glasilo, se lahko pričakuje ustanovitve novih društev se iz drugih slovenskih naselbin. "Slovenski Narod" ni bil zmogel gl. storiti.

Dopisnik piše tudi glede Mensingerja, da je dal semter tja kakšne list v "Slov. Narod". Ne rečem, da ni včasih pisal, toda jaz je pravim, da glasilo ni bilo kakor bi morala biti razširjeno. Ne oporekam pa nič, kar se tiče Mensingerja.

Dopisnik tudi piše, kdo je pomagal graditi zvezo? Listič ali ljudje v Denverju? Odgovor na to naj bo sledeči: On je pomagal, kar je mogel in ne več, zato, ker ni bil razširjen in je bil le lokalnega pomena.

Cenjeni dopisnik, ali se še morebiti spominjaš zadnjega glavnega zborovanja v Leadville, Colo., ko smo na tvoje obljube sprejeli točko: "Ako želi celo društvo od druge organizacije prestopiti, naj se sprejme pod naslednjimi pogoji, in sicer: vsak deseti član je lahko star nad 45 let." Ti si obljubil dotično društvo zagotovo do sedanje konvencije. Sedaj te pa vprašam: vali skozi Denver in ako se mislijo

je je tisto društvo? Do sedaj ga se ni in tudi mislim, da ga ne bo. Pregovor pravi, da obljuba dolga dela in na same obljube se ne more iti. Nikar ne mislite, da ste sami iz Pueblo člani ZSZ. Tudi druge naselbine so, kjer so društva spojena z ZSZ. Iz tega je razvidno, da ste bolj sami za svojo naselbino. Po mojem mnenju smo pa vsi enakopravni, pa najbo v Pueblo ali pa po drugih slovenskih naselbinah, kjer so društva ZSZ.

Dotičnik tudi piše, da smo imeli priložnost iz Denverja agitirati. Vprašam vas, ali more samo Denver agitirati, ali nismo vsi člani ene organizacije? Ako smo, zakaj niste pa iz Pueblo nič agitirali za ZSZ? Noben izmed vas ni agitiral. Ako se ne motim, je bil sicer priobčen en članek se v "Narodnem Vestniku" izpod peresa Robert Robleka iz Pueblo v tekstu tret let, od drugega pa nobenega ne. To je jasen dokaz, da vam je ZSZ. deveta briga, pač pa vam je samo za sedež in za vaše osebne interese. Ako se vam to uresniči, boste lahko zopet dobili nazaj svoje glasilo, katero je bilo pred petimi leti in tudi se lahko primeri, da bo ZSZ. na istem stališču, kot je bila tisti čas.

Cenjeni delegatje, ako vam je za napredek organizacije, naj se točka 2 napravi takole: Sedež je Denver, Colo., in ta sedež ostane, dokler vsi delegatje na redni konvenciji ne volijo soglasno za prenestitev v drugo naselbino. Kar se tiče te točke, se tudi ne more glasovati potom referendumu, pač pa samo na gl. zborovanju.

Dopisnik tudi piše, da deset let smo jo imeli mi, od sedaj naprej jo bodo pa v Pueblo, ne oziroma se na to, kaj bodo rekli delegati iz drugih naselbin. Zatorej ti svetujem, ne prodajaj medvedove kože, dokler se medved v brlogu leži. Naj zastopuje za sedaj, ker ni star nad 45 let. Ti si obljubil dotično društvo zagotovo do sedanje konvencije. Sedaj te pa vprašam: vali skozi Denver in ako se mislijo

N. Y. HERALD.

Strie Sam se je šele pričel boriti, a je kljub temu že dosegel lepe uspehe. Ameriški vojak, ki so se v Franciji pripravljali na dejansko službo na fronti, so šli v zadnjem času v dejanski boj in kjerkoli so nastopili, je bila zmaga na njih strani, Belleau, Chateau Thierry, Marne, Oureq, Vesle in Aisne so imena, ki pričajo o neustrašenem pogumu Amerikancev.

IZ URADA
III. NADZORNIKA ZSZ.

Kaj tukaj vstavi ter si ogledati to krasno gosko mesto, naj mi to sporoče, da jih bom prišel počakati na postajo. Naslov je spodaj.

Pozdrav vsem članom in članicam ZSZ., van delegatom na ključem: Na veselo svidenje na prihodnji konvenciji!

Frank Okoren,
blagajnik društva št. 19,
5141 Clarkson St., Denver, Colo.

Cleveland, Ohio.

Peto glavno zborovanje se vedno približuje in vsled tega se mi zdi potrebno nekoliko izpregovoriti.

Cital sem razmotrivanja in navzete raznih članov in glavnih uradnikov. Posebno so me presegali dopisi sobratov Lovšina, Germa in Kotsmana, ki tako pozvajo svoje naselbine ter pravijo, da bi se število članstva podvojilo, če bi se premestil sedež zveze.

Meni se zdi, da bi to nikakor ne bilo pravilno, posebno vsled tega ne, ker bi bili s tem spojeni preveliki stroški. Glavno mesto države Colorado je Denver, zato smo lahko srečni, če imamo tam sedež zveze. Glavni uradniki lahko dobe brezplačno vse informacije in so tudi v vseh drugih ozirih na boljše.

Na vse delegate, ki se bodo sešli k petemu glavnemu zborovanju, apeliram, naj glasujejo, da ostane glavni urad za vedno v Denverju in da se ga ne sme premestiti, dokler ne glasuje za to vse članstvo. Svoj dragocen čas naj delegatje raje posvetijo drugim koristnejšim zadevam kot pa prepiru, kjer bi bilo boljše za sedež: v Denverju ali Pueblo. Delujte raje za združeno z drugimi organizacijami, kajti to je največja naloga, ki nas čaka. Glavni urad naj bo v tem mestu ali onem. Glavna stvar je, da so glavni uradniki dobri in da vestno vrše svoj posel.

Zveza je zadnji čas lepo napredovala, upamo, da bo napredek v prihodnosti še boljši.

Se enkrat apeliram na vse delegate, naj se sedež organizacije ne izpremeni. Če je res v Pueblo toliko Slovencev, ki žele pristopiti, naj se zavzamejo člani ZSZ., da jih pridobijo zase. To bo dobro za tamošnje Slovence, ker bodo organizirani in pa z zvezo, ker bo imela več članov.

Sprejmite vsi srčen pozdrav od Louis Mažnarja,
predsednika društva Cleveland št. 23 ZSZ.

Preporod v Trstu.

(Dopis "Slov. Narodu" 12. apr.)

Z majniško deklaracijo se je odstranila mora, ki je ležala težko nad vseno duhovni. In ko je prenehalo neposredno ogroževanje mesta od strani sovražnika, se je začelo vračati staro življenje v naše mesto, vrnilo pa se ne bo še dolgo, sdolgo let. Mesto je bilo zadeto v srec in ana bo težko in počasi ozdravilo. Ali dobra volja in trdna zaupanje vladata povsod. "Glasbena Matica" se je prva oglasila in skušala zadovoljiti potrebo občinstva po umetniškem užitku in zabavi. Priredila je sama razne večere ter sodelovala pri drugih in tudi pri velikanski "Krekovi" slavnosti v "Politeama Rossetti" je bila glavna zasluga njena in njenega pevovodje g. Mahkote. Poleg nje se skuša z dobrim uspehom uveljaviti pevsko društvo "Kolo". Tudi druga društva so se zbudila in Krekovi slavnosti v mestu so sledile slavnosti v Proseku, v Škedenju in v Sv. Ivanu. Pripravljajo pa še slavnosti na Opčinah in v Barkovljah. Morda vidi zopet v tem ta ali oni ono staro tržaško bolezen večnih veselje z istim ali sličnim programom, ali te prireditve so gotovo koristne kot surogat shodov v času in kraju, kjer ni moč govoriti o izražanju svoje misli, in tudi materialna korist bi se dala težko pogrešati v teh težkih in resnih časih.

Slovensko gledališče je po raznih bolj ali manj posrečenih poskusih nepoklicane zopet ozivilo in mesto Trst ima zopet vsaj začasno precej redne slovenske dramatične predstave, glavno za slabo seveda ima režiser g. S. Na drugi strani pa skuša podati prepotrebno duševno hrano "Ljudski ožar", ki je že naznanil dolgo serijo predavanj naših najboljših pesnikov in znanih predavateljev. Predavanja se bodo v večjem številu in bolj redno vršila kakor v najboljši predvojniški dobi, ko so pri tem delu tekmovali "Ljudski ožar", "Narodna delavska organizacija" in akademsko društvo "Balkan". "Slovenska Čitalnica" je tudi prestala svoje spanje in se hoče vzbuditi v obliki, ki bo odgovarjala duhu časa. "Dijaško rojenica" ter pustila dvojčke: fantiča in deklico, ki pa je kmalu nato umrla. Mati je začela bolehati.

Smrt — rojenica.

St. Stephen (Brookway), Minn. Umrl je rojak Janez Zupan, rojen v Gorjak na Gorenjskem. Pri rojaku Fr. Trobecu se je oglasila rojenica ter pustila dvojčke: fantiča in deklico, ki pa je kmalu nato umrla. Mati je začela bolehati.

in nastajajo v Trstu. Ideja dijaškega doma je našla najlepši odmev v že omenjenih slavnostih in znatni zneski romajo v društveno blagajno za to prepotrebno ustanovo, ki bo nosila ime po našem evangelistu Kreku. Ali tudi za našo ljudsko šolstvo je treba skrbeti. Želja po ustanovitvi nove slovenske ljudske šole, in sicer v študijskem okraju, se realizuje, radodarnost za to šolo je velika in v jeseni bo gotovo že odprta naša najmlajši šolski mladini.

Tako se razvija zopet slovensko življenje v Trstu, ali, in to je razlika od starih časov, to življenje ime svoj odmev tudi pri Italijanih. Prešli so časi, ko so hoteli preprečiti predstavo "Butterfly" v Narodnem Domu. Krekova slavnost se je vršila v največjem tržaškem gledališču in poročilo o njej v tržaškem "Lavoratoru" je bilo zelo laskavo ter gotovo bolj objektivno in odkritosrčno, kakor pisarja uzaljenega "Jugoslavana". Glasbena Matica se pripravlja za koncert, ki ga priredi častnikarsko društvo v Trstu, ki je znalo na najlepši način premagati vse narodnostne težkoče in omogočiti skupno delovanje vseh častnikov v Trstu. Prešli so stari časi, skupna bol in skupno trpljenje sta kazali na nova pota in medsebojno kulturno spoznanje in zblizanje Italijanov in Jugoslovancev naj bi bilo sad dolgega trpljenja — naj bo to murgari proti želji in volji raznih dvornih svetnikov in šefov na Dunaju.

Tragedija in upanja
Jugoslovancev.

V petek dne 28. junija je bila 529. obletnica bitke na Kosovu. Kot je znano vsakemu, je bila tedaj poražena vsa srbska armada v boju s Turki. Uničena je bila vsled tega, ker je bil sovražnik v veliki premoči.

Ta katastrofa ni imela usodnih posledic samo za srbsko zgodovino, pač pa tudi za Jugoslovance v Centralno Evropo.

Glavni Srbije in vrhovni poveljnik armade je padel na bojišču. Izbral si je raje smrt, kot da bi živel v suženjstvu in odvisnosti. Njegove ideje so tako navdale srbsko armado, da se je borila do zadnjega moža za kristjanstvo, za evropsko civilizacijo in za svojega vladarja.

Ta katastrofa, največja, kar jih je bilo v srbski zgodovini, je postala najvišji simbol srbskega naroda do današnjih dni. Krog grobnice kosovskih junakov je zvil narod neveljavne vence slave, vence krasnih narodnih pesmi. V teh pesmih je car Lazar s svojo armado bolj proslavljen, kot je bil proslavljen katerikoli evropski vladar pred njim in za njim. Po več kot petsto letih je pa duh velikega jugoslovanskega kiparja, Ivana Mestrovicia, podal v "Templu Krcova" veliko simbolično analogijo srbske zgodovine.

Srbska narodna cerkev je posvetila vsako leto en dan (28. junij) spomint junakom, ki so padli na Kosovu. Srbi so na ta dan molili za duše junakov, ki so žrtvovali svoje življenje za križ in svobodo.

Državne oblasti so odredile, naj se vršne tega dne vojaške parade. Starčki v vaseh in pastirji na planinah, ki se niso mogli vdeležiti te proslave, so vzeli v roke gusle ter peli pesmi o carju Lazarju in Milohu Obiliću, ki je usmrtil v kosovski bitki sultana Murata I.

Tako se je vršila ta slavnost vsako leto od generacije do generacije.

Toda prišlo je leto 1915. Od onega časa ni mogel več praznovati srbski narod Kosovskega dne doma. V onem letu so Srbi napadli z vseh strani: Nemci, Avstrijci, Bolgari in Turki, ter zlomili njeno malo armado, ki je ostala sama.

Voditelji srbskega naroda, izobraženi del ljudstva in ostanki armade so odšli iz svoje dežele v Zapadno in Južno Evropo ter sklenili boriti se s peresom in orožjem proti Nemčiji — v zvezi s svojimi zavezniki. Doma so ostali kmetije in duhovščina.

Se celo danes hočejo uničiti kruti sovražniki srbski narod ter za tretji vsako manifestacije narodnega življenja in volje.

Jugoslovonom ortodoksne (pravoslavne) veroizpovedi ni dovoljeno izdajati niti enega časopisa in jim ni dovoljeno slaviti kosovskih junakov kot je bila navada. Toda Srbi in drugi Jugoslovanci slavijo kosovske junake v svojih

sreih, slave jih z globokim čustvanjem in tihiimi molitvami, katerih ne morejo slišati avstrijski in bolgarski krvniki.

Ves jugoslovanski svet od Soče ob italijanski meji pa do reke Strume v Macedoniji bo molil k Vsemogočnemu za zmago zaveznikega orožja in za osvobodjenje svoje domovine izpod turško-avstrijskega jarma.

Jugoslovani so zedinjeni sedaj v temi in suženjstvu, toda pripravljeni in uverjeni so, da bodo kmalu videli in uživali svobodo. Vsa jugoslovanska srea bijejo sedaj za svobodno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov.

28. junija 1916 so praznovali v Franciji srbski dan. Vršilo se je veliko predavanj glede žrtve, ki so jih doprinesli Srbi za kristjanstvo in civilizacijo.

Podobno praznovanje se je vršilo tudi v Angliji. Angloska duhovščina je molila za boljšo bodočnost Srbije in vsem, ki so slišali zvonove, se je zdelo, da zvonovi: — Kvišku srea, Slovani!

Lanskega leta so prodajale v Londonu in Parizu deklice rdeče rože. Čisti dobicek je bil namenjen srbskemu Rdečemu Krizu. Te rože so simbol Srbije. Srbi pravijo, da rastejo na Kosovem polju iz krvi padlih junakov. Njihova rdeča barva neprestano opozarja Srbe na maševanje.

Morda bo kdo vprašal, zakaj praznujejo Srbi dan svoje tragedije kot najvažnejši dan svoje zgodovine. Zakaj ne praznujejo 16. aprila 1346, ko je bil vladar Stefan Dušan kronan kot car vseh Srbov, Bolgarov in Grkov? Onin, ki poznajo psihologijo jugoslovanskega naroda, se to ne bo čudno zdelo. Oni namreč smatrajo za največje, če se kdo žrtvuje za vero in domovino. Čeravno je srbski car Lazar prav dobro vedel, da bo v boju s sovražnikom padel on in njegova armada, je rad dal življenje za svobodo in domovino.

Srbska narodna pesem slavi carja Lazarja kot mučenika in svetnika. Njegova trnjeva krona je bolj globok simbol kot pa njegova zlata.

Mi vidimo, da se zgodovina ponavlja. Ali ni sedanja srbska katastrofa drugo Kosovo? V obeh slučajih je bila Srbija premagana, ker so bile njene ideje vzvišene nad vsak oportunizem.

Vsi Jugoslovanci imajo na svojih glavah mučeniško krono carja Lazarja. Upajo pa, da ne bo več dolgo, ko bodo videli zlato krono osvobodene in Združene Jugoslavije.

London, 28. junija 1918.

Niko N. Zupanič, Ph. D.

Slovani v nemških vrstah.

Francozi in Amerikanci so vjeli v svoji protiofenzivi ob reki Marini tudi Jugoslavana Antona Kosovića. Kosović je izjavil, da so nemški častniki vedno govorili, da je v Franciji samo par ameriških vojakov, katerih se pa ne sme smatrati za borilce.

Toda mi smo bili boljše poučeni, — je rekel Kosović, ko je govoril za revele vjete tovarise.

Kosović je pa vsled tega boljše vedel, ker je bil svoj čas premo-gar v Pennsilvaniji. Malo pred izbruhom evropske vojne se je vrnil v Avstrijo k svoji družini, nakar so ga vzeli v vojaške. Boril se je na gališki in italijanski fronti. Ker je pa vedno več Slovanov dezertiralo k Rusom in Italijanom, so ga pridržali s tovariši vred nemški armadi. Službo je nastopil kot navdušen Jugoslovani, ki so vrazili Nemce. Nemci so postopali z njim kot je njihova navada.

Razmere v nemški armadi je opisal Kosović s sledečimi besedami:

Po več mesecih smo dobili tedaj prvo posteno kosilo, ko so nas vjeli Amerikanci. Sedaj smo zadovoljni.

Avstrija se na nobeni fronti ni mogla zanesti na Slované. Niti na srbski, niti na gališki, niti na italijanski.

Med Jugoslovani se širi duh zavednosti. Oni vedo, kdo je njihov prijatelj in njihov sovražnik.

Z Dunaja poročajo, da so izbruhili na Češkem zopet nemirni, 150 častnikov in 500 Čehoslovakov je bilo ustreljenih, nad 3000 so jih pa pretirali.

Slabe politike se je lotila Avstrija. S pobijanjem in nasilnostmi ne bo zatrla Slovanov.

SLOV. DELAVSKA

PODPORNA ZVEZA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penna

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Prisiljeni: IVAN PROSTOR, 1008 Norwood St., Cleveland, Ohio.
Podpisnik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 8502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČNAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Prisiljeni nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 98, Wilkes, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVRŠ, 1 Grab St., Numrey Hill, N. H. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 805 E. 15th St., Cleveland, Ohio.

POROČNI ODBOR:

Prisiljeni poroč. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mifflin, Pa.
1. poročnik: FRANK TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 144, Fort Smith, Ark.
2. poročnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 648 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 62 Cortlandt Street, New York City.

Ocenjena društva, ostruma njih uradniki, so siljudo prošni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potoma Poštne, Expressne, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potoma privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blaž Novak, Title Trust & Guarantee Co. in trko naslovilje pošiljajo s mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika. V slučaju, da opazijo dvomljivi tajniki pri poročilih glavnega tajnika kako pomanjkljivosti, naj to nemudoma namanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

UNIČENJE

Spisal: L. OSBOURNE

ZA "GLAS NARODA" J. T.

45

(Nadaljevanje.)

— Ali nas res hočete pustiti, da bomo lakote pomrli?
Trent se je v tretje zasmejal.
— Izstradati! — Tega nikakor nisem rekel. — Še več. Da so znate moje dobrodušnosti, vam prodam vse kar potrebujete za zmerno ceno.

Tedaj se je vmešal v pogovor Iree Mac.
— Oprostite gospod, — je rekel. — Jaz nisem tak kot so moji prijatelji in tovariši. — Mene so bili vzeli na ladjo, kjer sem delal. Za svoje delo pa nisem dobil nobene plače. — Od onih dveh tisoč funtov šterlingov ne pripade ničesar name. — Kaj boste pa z menoj napravili?

— Kot sem že rekel, jaz nisem trdosrčen. — Jaz vas bom vzel brezplačno seboj. — Toda onih petnajst funtov oziroma vaše plače ne dobite.

To je bilo pa že preveč. — Goddadaal je dvignil glavo in sprejo pogledal kapitana, dočim je Iree zaklical:
— In vi hočete biti angleški kapitan? — Pfuj! Pfuj!
— Še eno tako besedo, pa vas bom vklestil v špango — je odvrnil Trent mirno.

— Tako? — Torej tako boste postopali z menoj? — Vi stari lisjak, vi ste bolj nesramni kot pa stenica. — Jaz vas bom naučil manire.

Iree je izpregovoril te besede še precej mirno.
Na ono, kar je pa temu sledilo, ni bil ničče pripravljen. — Pod mizo je bil odprl nož in ga vrgel z viso silo proti Trentu. — Trent se je hotel umakniti, pa je bilo že prepozno. Nož se mu je zasedel v rlo in mu prezel glavno žilo. Trent se je uprl z rokama ob mizo — iz grla mu je začela curkoma vreti kri.

Vsled tega nenadnega napada, vsled te hitre izpremembe iz prijateljstva v sovraštvo, so vsi za par trenutkov umolkli. Imeli so odprta usta in so buljili v Trenta.

Prvi se je zavedel Goddadaal. Dvignil je stol in ga začel vrteti nad glavo. Pri tem je kričal, da je bilo groza.

Brodolomec so bili na boj tako malo pripravljeni, da niti svojih revolverjev niso potegnili iz pasu. — Krmar je bil pa divji kakor živina. — Mahal je s stolom in tolkel, kamor je padlo. — Prvega je zadel Hemsteda. Nesrečnik je padel z razbito glavo na tla.

Drugega je zadel Wicksa in mu zlomil roko. Ko sta onadva padla, pa ni napadel nikogar več. Carthew se je bil namreč prvi zavedel potegniti je revolver in vstrelil velikana.

Pri vratih se je pojavil prvi mornar. — Norris je pomeril in izprožil. — Zatem je zaklical:

— Muncio! — Dajte mi municijo!
Wicks, Hadden in Amalu so šli za njim. Obe stranki sta bili tedaj enako močni.

Mornarji "Lastavice" se pa niso hoteli boriti, ampak so si poskušali varstva v begu. — Padla sta še dva, namreč drugi mornar in Kitajec, ko sta hotela splezati po vrvi. Ostalima dvema se je to vseeno posrečilo.

Wicks in Carthew sta bila zelo razburjena. — Vedela sta, da jima ne preostaja drugega kot biti ali ne biti. Haddena in kuharja sta pustila na krovu ter znova nabasala revolverje.

Begunec sta začela prositi milosti. — Toda o tem nista hoteli morilec ničesar slišati. Vedela sta namreč, da ju morata ubiti če se hočeta rešiti in zatajiti zločin.

Še dva strela sta padla in dva mornarja sta padla v vodo. Možem se je začelo studiti zločinski podjetje.

Toda to še ni bilo najhujše. Mornar Brown o katerem so mislili, da sta ga ustrelila, se je začel premikati. — Pri padcu se je bil zapletel v pleteno lestvo in obstal.

Hadden je začel jokaje prositi za Brownovo življenje. — En sam nam vendar ne more škodovati — je rekel. — Ta človek se mi zdi še najboljši izmed vseh. — Nikdo ne sme priti k njemu in ga usmrtiti.

— Ne, to ne gre — je ugovarjal Wicks. — En sam nas lahko pripelje vse skupaj na vislice. — Tudi Browna mora zadeti usoda.

— Dospeli smo do njega.
— Wicks ima prav — je rekel Carthew. — Kar smo začeli moramo izvršiti.

— Ne, ne, ne smete, ne smete — je prosil Hadden. Brown se je tresel po vsem telesu. — Bil je zelo oslabiljen, ker mu je odteklo veliko krvi.

— Usmiljenje, usmiljenje, usmiljenje!
Carthew bi bil najraje zajokal. Kljub temu je pa s tresočo roko zgrabil za revolver in izprožil.

Mornar je padel s prestreljeno glavo v morje. Zatem so vsi skupaj sedli na krov in se zamislili. — Moj Bog, moj Bog, kaj smo storili!?

LEPA FARMA NA PRODAJ.

Na prodaj je 160 akrov zemlje, eno miljo od lepo razvijajoče se vasi Willard v Clark County, Wisconsin, v največji slovenski naselbini, eno miljo od železniške postaje s verjvijo in šolo; zemlja je najboljše kakovosti in nekako polovica je polgoma valovita, kar dela idealno farmo za žito in živinorejo; na farmi nikdar ne zmanjka vode; ceste so ograjene; nad 70 akrov očistene zemlje, ostalo porastle z drevjem. Poslopja so majhna, vendar pa gre z njimi, če se jih vzame takoj, nad 21 tisoč čevljev stavbinskega lesa, 5 akrov rži, 6 akrov pšenice, 7 akrov ovs, 8 akrov ječmena in 6 akrov ajde, seno in voz. Plača se polovica v gotovini, ostalek pa v dolgih obrokih. L. W. Kuhlmann.

Iree, ki si je do tedaj z rokami zakrival oči, je vprašal:

— Ali so vsi mrtvi?

— Vsi — se je glasil odgovor.

— O moj Bog! — je zavzdihnil in izgubil zavest.

Šele naslednjega dne so vrgli v morje krmarjevo in kapitanovo truplo. Zatem so začeli čistiti ladjo. — Vsa dela so opravljali molče. Med vsemi je bil še najbolj razburjen kapitan.

Sedemindvajseto poglavje.

SLABA TRGOVINA.

Naslednjega dne je rekel Wicks:

— Sedaj nam ne preostane drugega, kot da si nadenemo ime na morjenih mož. — Če pride slučajno kaka ladja v bližino, moramo izjaviti, da smo mi mornarji "Lastavice", kajti edino na ta način se lahko rešimo.

Pri tem je tudi ostalo. — Wicks si je nadel ime Trenta, Norris Chartew pa ime krmarja Goddadaala.

Par dni pozneje, ko je bilo precej viharno morje, so zavozili ladjo na pesek. — Ker je bilo dovolj potrebnih, se jim ni bilo treba ničesar bati. — Jedli so in pili ter se zabavali. — Na one strašne dni, ki so ležali v preteklosti, se ni nikdo več zmedil.

Nekega jutra so opazili na obzorju ladjo, ki se jim je začela bližati. Wicks je sklical svoje ljudi skupaj in napravil lepo pridigo. — Povedal jim je, da morajo vsi enoglasno potrditi, da so člani posadke "Lastavice" in da se je ladja ponesrečila. Zatem so spravili v čoln razne potrebščine kot da bi se pripravljali na dolgo potovanje.

Kapitan je šel v kabino ter začel narekovat dnevnik. Ko je bil s tem gotov, je skrbno uničil vse svoje listine ter proglasil Trentove listine za svoje.

— Čoln je že dospel v laguno — je zaklical Iree, ki je stražil na krovu.

— Sedaj pa vsi na krov, gospod Goddadaal — je rekel Wicks Norrisu.

V čolnu se je nahajal mlad častnik, ki je vprašal:

— Ali vi poveljujete ladji?

— Da, gospod. — Jaz sem kapitan Trent in prihajamo iz Hulla.

— Kot vidim, da ste nasledili. — Morda bi se dalo ladjo še sploviti?

— Ne, gospod častnik. — Rilee je popolnoma razbit in notranjčina je do polovice napolnjena z vodo.

— Kako se imenuje vaša ladja? — je vprašal Trent.

— To je bojna ladja "Vihar".

— Kam je namenjena?

— V San Francisco.

Šli so v čoln ter se odpeljali proti bojni ladji. — Do tedaj je bilo vse dobro.

Carthewu se je odvalil velik kamen od sra. — Ko je šel v poveljnikovo kabino, se je pa tako prestrašil, da bi bil skoraj umrl. Nekdo mu je namreč položil roko na ramo in vzkliznil:

— Za božjo voljo, gospod Norris Chartew! — Kaj pa vi delate tukaj? — Moj Bog, koliko časa te že nisem videl. — Ali ne veš, da si postal bogat in da imaš denarja kakor peska?

Norris se je ozrl ter opazil svojega starega prijatelja Sebrigha. Debelo ga je pogledal in se ga je tako prestrašil, da je padel v nezavest.

Ko se je zavedel, je povedal celo zgodbo svojem prijatelju. — Prijatelj je rekel, da bo molčal, kar se je tudi zgodilo.

Norris je bil podedoval celo svoje premoženje po svojem očetu. Ko je šel, da bo nasledil ladja prodana na dražbi, je pooblaštil advokata Bellairsa, naj jo kupi.

Tako je torej nastala ona znamenita dražba, ki je uničila Jima Pinkertona.

KONEC.

Piramidalna propaganda.

Nemška propaganda v Rusiji je delala z istimi piramidalnimi stroji in v istem piramidalnem obsegu. Raska medicina, stavbinstvo, nja dalekovodna, da bi vzgojila filozofija in pravosodje, vse to je bilo bistveno nemško. Francija je bila lepa, a dekadentna dežela, ki je znala proizvajati zapeljive ženske obleke. Anglija je bila daljna politična legenda, dočim je bila Nemčija dejstvo. Nemški jezik je predstavljal potrebo, francosčina je bila jezik navade in sklepa, dočim je bila angleščina omejena na par aristokratov, ki so si mogli držati privatne učitelje in guvernanke. Celotno najbolj slavni literarni mojstri Rusije ne poznajo angleščine in isto velja v Angliji glede rusčine. Posledica tega je bila, da so delo prevajanja v obeh jezikih izvrševali kaj nekompetentni ljudje.

V Rusiji prevladuje največja glede razmer v Angliji in glede problemov, s katerimi se mora pehati dežela. Rusi skoro ničesar ne vedo o angleških političnih napravah ali institucijah, o njih evolucijonarnem in demokratičnem značaju, o napravah, ki tvorijo bistven del anglosaške kulture in ki niso prav nič manj piramidalne kot pa bolj splošno znani nemški spomeniki. V tem trenutku prevladuje v Rusiji naziranje, da je Anglija imperijalistična dežela, ki ima podjarmljene svoje velike in številne kolonije. Le možje, ki poznajo Byrona in Shelleya ter druge prvoborce za politično svobodo, vedo nekaj o angleški

Vašna konferenca.

Združene države, Mehiko in Južno Ameriko bo gotovo zelo zanimala konferenca, ki se bo začela dne 13. novembra v Laredo, Texas. Sklical jo bo Gompers, predsednik A. F. Labor.

K tej konferenci bo povabil predsednika Wilsona, Carranza in vse glavnice bližnjih držav. Konferenca se bodo udeležile tudi razne mehiške in južno-ameriške delavske komisije.

Uboga Belgija.

London, Anglija, 6. avgusta. — Nemci so v sedanji vojni naložili vojne kontribucije v znesku \$482,500,000 poleg velikanskih kazni raznim krajem, tovarnam in posameznim osebam.

Vojna divja v Franciji.

Ljudje se ne morejo boriti in obenem obdelovati zemljo.

MI JIH MORAMO PREHRANITI!

United States Food Administration

Viljem in Finci.

Amsterdam, Nizozemsko, 5. avgusta. — Kakor poroča berlinska "Norddeutsche Allgemeine Zeitung" je finska delegacija podlila nemškemu cesarju finski križec svobode, katerega je cesar hvaležno sprejel v znak zveze nemškega in finskega naroda.

V svojem govoru je cesar rekel, da se Nemci in Finci bore za skupno stvar, za finsko svobodo in neodvisnost ter je izrazil upanje, da bo ta neodvisnost položila temelj za zaupne in priske odnose med "dvema naprednima narodoma, ki se borita za svojo svobodo."

Izjavljajoč, da ima svetovna borba Nemčije namen pomagati drugim narodom, da jim razgrta verige in da dobe prostost, je rekel cesar:

"S svojimi deli smo uspeli, ne da bi bili mnogo govorili in smo dopolnili, kar razglajujejo naši sovražniki brez utrujenosti za svoj cilj katerega pa ne mislijo nikdar vresničiti, namreč: zaščita malih narodov v njihovem boju za prostost."

Zadnja prošnja Nikolaja.

Amsterdam, Nizozemsko, 5. avgusta. — Zadnje besede ostavljene ruskega carja Nikolaja so bile:

"Prizanesite moji ženi in mojim nedolžnim, nesrečnim otrokom. Naj bi moja kri rešila Rusijo pogine."

Te besede je zaklical Nikolaj predno ga je vojaška straža vstrelila.

JETIKA! JETIKA!

Jetika in kronični bronhitis se zelo uspešno zdravi z novoiznajdenim zdravilom Neumasan. Dosti ni treba govoriti o tem izvrstnem zdravilu, ker veljavo bo samo kazalo pri bolniku. Ko bo bolnik to zdravilo samo parkrat rabil, bo že videl njega veljavo. Zdravilo Neumasan košta \$5.35 in se dobi pri:

A. B. KOLAR CO.,
(27-7 26X) Nashauk, Minn.

HARMONIKE

bodil kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in sanesljivo. V popravilo samostojno vsakdo pošlje, ker sem se na 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravilo vam nam krastje kakor vse druge harmonike. Stare kupim ali sprejemam v zameno.

JOHN WENZEL,

1017 East 6th St., Cleveland, Ohio.

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najslavnejši slovenski zdravnik, ki ima 18-letno prakso v zdravilstvu in je vseh vrst bolezni, ki jih zdravi, vreden vsakega bolnika. Vse medicinske zdravila po najnižjih cenah. Kakor hitro opazite, da vam zdravilo ne pomaga, ne plačate, temveč vam vračajo denar. Vse zdravila so v vašem interesu. Zdravilo ali zdravilo, ki ga zdravnik v 10 urah in v enem dnevu opazite, da vam zdravilo ne pomaga, ne plačate, temveč vam vračajo denar. Vse zdravila so v vašem interesu. Zdravilo ali zdravilo, ki ga zdravnik v 10 urah in v enem dnevu opazite, da vam zdravilo ne pomaga, ne plačate, temveč vam vračajo denar. Vse zdravila so v vašem interesu.

Dr. Koler je najslavnejši slovenski zdravnik, ki ima 18-letno prakso v zdravilstvu in je vseh vrst bolezni, ki jih zdravi, vreden vsakega bolnika. Vse medicinske zdravila po najnižjih cenah. Kakor hitro opazite, da vam zdravilo ne pomaga, ne plačate, temveč vam vračajo denar. Vse zdravila so v vašem interesu. Zdravilo ali zdravilo, ki ga zdravnik v 10 urah in v enem dnevu opazite, da vam zdravilo ne pomaga, ne plačate, temveč vam vračajo denar. Vse zdravila so v vašem interesu.

POZOR, ROJAKI!

Tu navedemo nekoliko najglasnejših poskočnic za ples, marše in polke, ki jih imamo v zalogi: štev. E 2260 — E 2410 — E 1688 — E 1278 — E 1532; valčarji: E 1687 E 1918 E 1822 — E 2008. Vse te rekorde igra vojaška češka godba v Pragi.

Naročite jih pri svojem rojaku

IVAN PAJK,

456 Chestnut St., Conemaugh, Pa.
Columbia Gramophone in rekordi; pišite po cenik.

Rojaki, naročite se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Kje je MATH. KENIK, doma iz Toplih Reber pri Kočevju. Dne 25. julija je bil še tukaj v Clevelandu in je delal v American Steel & Wire Co. Kam je odšel, mi ni znano. Prosim cenjene rojake, ako vedo, kje se sedaj nahaja, da mi naznani. — Jos. Konte, 1271 E. 54. St., Cleveland, Ohio. (6-8-8)

Rad bi izvedel za naslov ALOJZJA KOŠČAK, doma iz Sotške pri Novem mestu na Dolenjskem. Zadnji čas je bival v Colradu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi naznani, ali naj se pa sam oglasi, ker poročati mi imam več važnih stvari. — John Campa, Box 982, Ely, Minn. (6-8-8)

Ali ste bolni?

Ako imate kako bolezen, ne glede na to, kako dolgo in ne odstranje se na to, kateri zdravnik vas ni mogel ozdraviti, pridite k meni. Vrnili vam bo vaše zdravje.

Oddaljenost ali pa pomanjkanje denarja naj vas ne zadržuje. Vse zdravim enako: bogate in revne. Jaz sem v Pittsburghu najboljši specialista za moške in sem nastanjen že mnogo let. Imam najbolje opremljen urad, tudi stroj za X-zarke, s katerimi morem videti skozi vas, kakor skozi steklo. Imam svojo lastno lekarno, v kateri se nahajajo vse vrste domačih in tujih zdravil. Ne bodite boječi in pridite k meni kot k prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas bo prepričal, kaj morem za vas storiti.

Imam Erlichovo sliviti 808 za krvne bolezni in ozdravim bolezni v nekaj dneh. Ozdravil sem tisoče slučajev oslabelosti, kožne bolezni, revmatizma, belodone in jetrne bolezni, arbenje, mosele in vse kronične bolezni.

Zmerne cene.

Prof. Dr. H. G. BAER,

611 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH, PA.

nasproti pošte.

VAŽNO.—Odreči to in prineset s seboj.

Dr. LORENZ
EDINI SLOVENSKI
GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST
MOŠKIH BOLEZNI
644 Penn
avenue
Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam že zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas ozdravim in vrnem od in zdravje. Skoz 23 let sem pridobil posebno skušnjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zaneseti na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimprej.

Jaz ozdravim astrupljeno kri, mazulje in lise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčne bolezni, oslabelost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in ledenec, rmenico, revmatizem, katar, slabo žilo, navduho itd.

Uradne ure so: V ponedeljkih, središčih in petkih od 9. ure jutraj do 5. popoldan. V torekli, četrtkih in sobotah od 9. ure jutraj do 8. ure zvečer, ob nedeljah pa do 2. ure popoldne. — Po pošti ne zdravim. Pridite osebno. Ne pozabite ime in naslov:

Dr. LORENZ, 644 Penn ave., Pittsburgh, Pa.

Nekateri drugi zdravniki rabijo tolače, da vas razumejo. Jaz znam brvatsko še iz starega kraja, zato vas lažje ozdravim, ker vas razumem.

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE,

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, z številkami, kakor so označene pod imenom, naj blagovolijo naznaniti prejkomožeče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera smo jim poslali, so se nam povrnila.

Tvrda Frank Sakser.

Bartol J.	Kastelic John	Samide Frank
No. 330733	No. 44708	No. 330721
Bear Dan.	Kovač Frank	Sinčič John
No. 260638	No. 260641	No. 330762
Besens Mary Mim	Kučič Matija	Spaniček Rozi
No. 330062	No. 45015	No. 328894
Bobič Vajo	Mikolich John	Starčević Johana
No. 260583	No. 323252	No. 231070
Božičkovič Djuro	Modie Ivan	Tehler Anna
No. 260581	No. 329720	No. 328896
Braun Mary	Novak Rozi	Turk Charles
No. 260643	No. 45313	No. 330351
Dolar Valentin	Oswald Jos.	Turk Ivan
No. 330086	No. 260621	No. 260647
Grgurič B.č	Pintar	Turk Jernej
No. 260573	No. 330648	No. 329741
Gubert Giuseppe	No. 330648	Zagar Frank
No. 330648		No. 44272